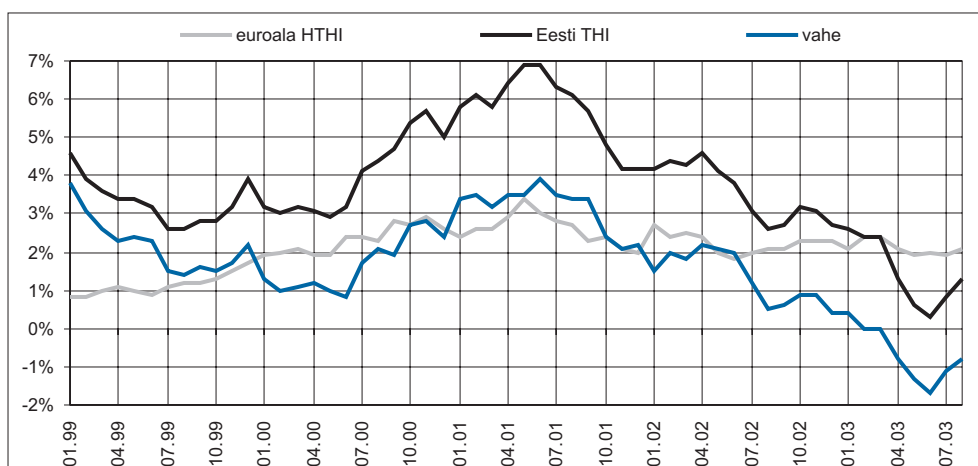

III INFLATSIION

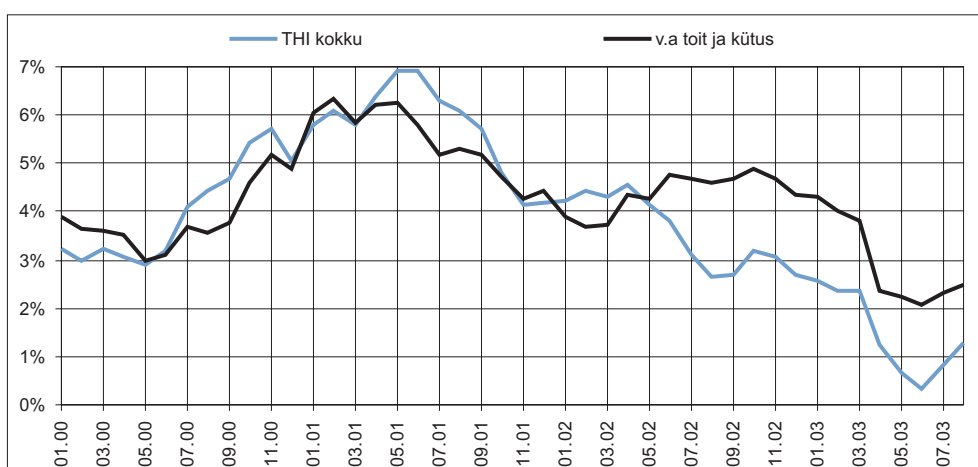
Tarbijahinnaindeks

Tarbijahindade kallinemine oli 2003. aasta I poolel prognoositust aeglasem ning inflatsiooni aastakasv langes ajalooliselt madalaima tasemeni. Teises kvartalis oli Eesti inflatsioonimäär viimaste aastate madalaim – 0,7% – ning jäi 1,3 protsendipunktiga alla ka euroala vastavale näitajale (2,0%; vt joonis 3.1). Inflatsioonimäära alanemist nii madalale tasemele põhjustasid eelkõige toiduainete ja kütuse hindade langemine.

Joonis 3.1. Eesti ja euroala tarbijahindade aastakasv

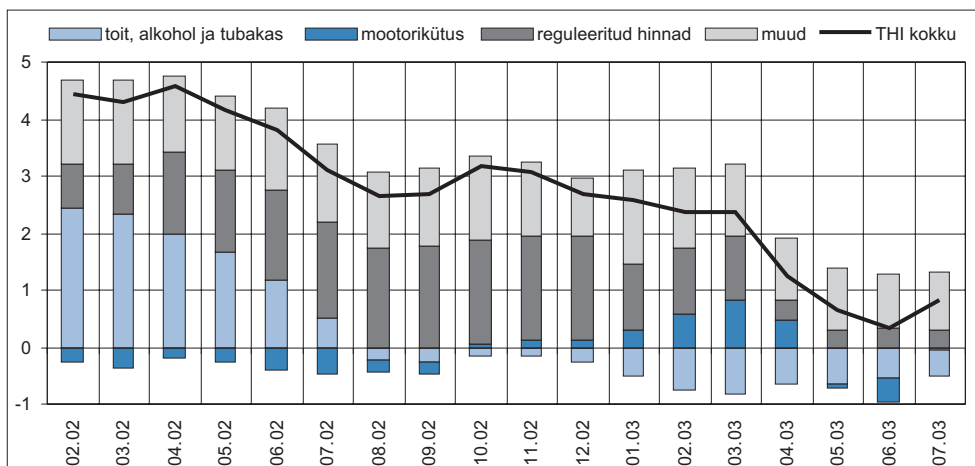
Alusinflatsiooni puhul, mis hõlmab 68% ostukorvist, sisaldades kõiki komponente, välja arvatud toit ja kütus, püsis hinnakasv II kvartalis 2,2% juures (juulis-augustis 2,4%; vaata joonis 3.2).

Joonis 3.2. Tarbijahinna kasv

Toiduainete hinna (eelkõige tooraine hinna) kõikumise suhtes on Eesti tarbijahinnaindeks euroala omast märksa tundlikum tänu selle komponendi, eelkõige vähetöödeldud toiduainete suuremale osatähtsusele tarbija ostukorvis.

Juulis odavnesid toidukaubad vähe ning juba augustis asendus odavnemine 1,1%lise kallinemisega, mis ootuspäraselt kiirendas ka inflatsiooni (0,8%lt juulis 1,3%ni augustis; vt joonis 3.3). Osaliselt on see seletatav tugeva baasiefektiga, kuid annab tunnistust ka nõrgast välisnõudlusest tingitud hinnaalanemise survete hajumisest.

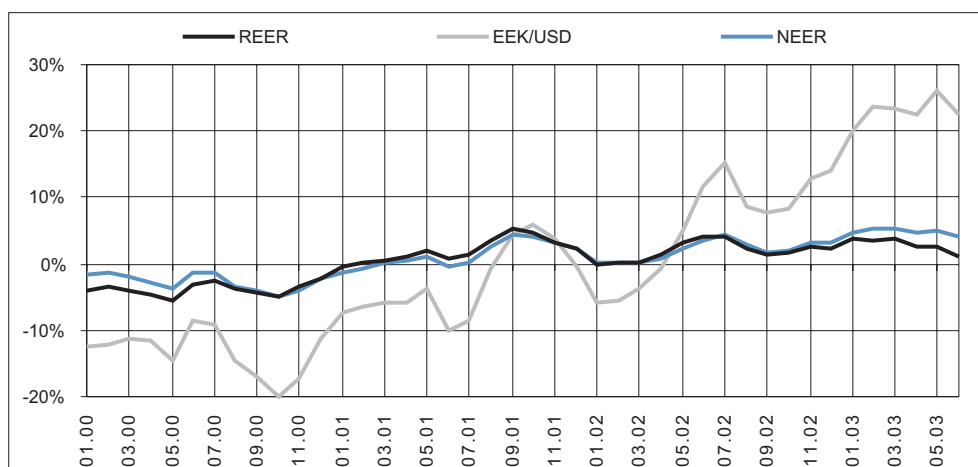

Joonis 3.3. Komponentide absoluutsed mõjuulatused THi kasvus (protsendipunktides)

2003. aasta keskmine inflatsioonimäär jääb tõenäoliselt Eesti Pangas varem prognoositust madalamaks – ligi 1,5%liseks. Selle põhjuseks on nii oodatust väiksem välissurve kui ka sise- ja välismaised eripärad (vt Taustinfo lk 26–27).

Krooni realkursi muutumine

Arvestades arenenud tööstusriikidest kiiremat majanduskasvu ja suurt kapitali sissevoolu, nähakse krooni realkursi tõusu põhjusena tavaliselt kiiremat inflatsiooni. Viimase kolme-nelja

Joonis 3.4. Eesti krooni reaalkursi ja nominaalkursi aastane muut

aasta jooksul ei ole tarbijahindade kallinemine Eestis ületanud 5–6% aastas ja sellisele mõõduka tasemele on märkimisväärne mõju olnud ka rahvusvääringu nominaalkursi muutumisel.

2003. a I pool ei olnud selles mõttes erandiks. Vaatamata ajalooliselt madalaimale inflatsioonitasemele, ei kajastunud see otseselt reaalkursi näitaja dünaamikas. Näiteks 2003. a I kvartalis Eesti krooni reaalkursi tõus hoopis kiirenes, seda peamiselt USA dollari ligi 20%lise odavnemise tõttu 2002. aastaga võrreldes. Krooni reaalkurss tõusis II kvartalis 2,1%, mis on madalam I kvartali näitajast (3,7%). Seda tingis Eesti alanenud inflatsioonimäär. Mõlemat perioodi iseloomustas kiirem nominaalkursi tõus, mis ulatus aasta arvestuses 4,6–5%ni (vt joonis 3.4).

Eesti krooni reaalkursi tõus peegeldas tõusu siirde- ja liitujariikide valuutade suhtes. Arenenud tööstusriikide vääringute suhtes aga krooni reaalkurss 2003. a II kvartalis esmakordselt ei muutunud, mis on rohkem kooskõlas inflatsioonidünaamikaga.